

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 27 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Pabianicach w sprawie, prowadzonej za sygnaturą akt I C 1696/14, z powództwa Skarbu Państwa - Starosty (...) przeciwko M. Ł. o zapłatę kwoty 7.983,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 1 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości należnej za 2012 r. w pkt. 1. zasądził od pozwanego M. Ł. na rzecz powoda Skarbu Państwa - Starosty (...) odsetki ustawowe liczone od kwoty 3.522,21 zł od 1 kwietnia 2012 r. do 25 lutego 2013 r., w pkt. 2. umorzył postępowanie w zakresie kwoty 2.322,21 zł, w pkt. 3. oddalił powództwo w pozostałej części, w pkt. 4. zasądził od powoda Skarbu Państwa - Starosty (...) na rzecz pozwanego M. Ł. kwotę 516,07 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, będąc reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt. 3., w którym Sąd oddalił powództwo w pozostałej części – o zapłatę 5.661,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 26 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie pkt. 4., w którym Sąd orzekł o obowiązku zwrotu kosztów procesu. A. zarzucił skarżonemu wyrokowi naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1. art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – przez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że nie doszło do skutecznego zaktualizowania wysokości opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste z uwagi na to, że pismem z dnia 26 kwietnia 2011 r. powód nie dokonał skutecznego wypowiedzenia wysokości dotychczasowej opłaty rocznej, podczas gdy wypowiedzenie wysokości dotychczasowej opłaty rocznej z dnia 26 kwietnia 2011 r. zostało doręczone na adres wskazany przez pozwanego i powinno być uznane za skuteczne;

2. art. 41 § 1 k.p.a. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – przez ich niezastosowanie i uznanie, że w przypadku zamiaru doręczenia pozwanemu wypowiedzenia wysokości dotychczasowej opłaty rocznej na powodzie spoczywa obowiązek poszukiwania aktualnych danych adresowych pozwanego, podczas gdy to na pozwanym ciążył obowiązek powiadomienia powoda o zmianie dotychczasowego miejsca zamieszkania i wskazania nowego adresu;

3. art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – przez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że oświadczenie woli powoda w przedmiocie wypowiedzenia wysokości dotychczasowej opłaty rocznej nie doszło do pozwanego w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią, pomimo tego, że wypowiedzenie wysokości dotychczasowej opłaty rocznej zostało doręczone pozwanemu na wskazany przez niego adres;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 168 §1 w zw. z art. 169§ 2 k.p.c. – poprzez uznanie, że pozwany nie uchybił terminowi na wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty i oddalenie z tego powodu wniosku o przywrócenie terminu, podczas gdy nakaz zapłaty został doręczony pozwanemu skutecznie w dniu 4 stycznia 2013 r., sprzeciw od nakazu zapłaty został wniesiony przez pozwanego po terminie, a pozwany nie uprawdopodobnił okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu, co winno skutkować odrzuceniem wniosku o przywrócenie terminu i odrzuceniem sprzeciwu od nakazu zapłaty;

2. art. 233 §1 k.p.c. - przez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego oraz dokonanie oceny zebranego materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego polegające na uznaniu przez Sąd, że:

- pozwany nie miał możliwości odebrania korespondencji kierowanej na adres w Polsce w okresie od 3 grudnia 2012 r. do 21 stycznia 2013 r., w tym nie miał możliwości odebrania wydanego w sprawie nakazu zapłaty, podczas, gdy pozwany przebywając przez część roku za granicą i działając z należytą starannością, powinien wskazać adres do doręczeń w kraju, a ponadto odbioru korespondencji dokonał dorosły domownik pozwanego;

- pozwany nie zapoznał się z treścią oświadczenia woli strony powodowej w przedmiocie zmiany wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, a w konsekwencji bezzasadnie oddalił powództwo o zapłatę zaktualizowanej kwoty;

- pozwany udowodnił, że powiadomił powoda o zmianie miejsca zamieszkania przed datą doręczenia mu wypowiedzenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, pomimo że okoliczność ta nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym;

- strona pozwana dokonała wobec powoda aktualizacji danych adresowych w terminie poprzedzającym doręczenie oświadczenia o wypowiedzeniu wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, pomimo że okoliczność ta nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym;

- nieprawidłowe ustalenie stanu faktycznego sprawy, poprzez uwzględnienie twierdzeń strony pozwanej, pomimo ich oczywistej sprzeczności z zebrany w sprawie materiale dowodowym, przy jednoczesnym pominięciu twierdzeń powoda potwierdzonych dowodami z dokumentów oraz dowodami z zeznań świadków K. H. oraz E. S.;

3. art. 232 §1 k.p.c. - przez uznanie, że powód nie udowodnił skuteczności doręczenia pozwanemu wypowiedzenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, a w konsekwencji oddalenie powództwa w części objętej pkt. 3 zaskarżonego wyroku, podczas gdy w sprawie wykazano, że wypowiedzenie zostało doręczone na adres wskazany przez pozwanego;

4. art. 232 §1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. - polegające na tym, że Sąd przerzucił na powoda obowiązek wykazania otrzymania przez pozwanego wypowiedzenia, pomimo tego, iż to na pozwanym spoczywa obowiązek wykazania, że nie otrzymał wypowiedzenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, jak również tego, iż nie zapoznał się z jego treścią;

5. art. 328 §2 k.p.c. - poprzez niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, na której Sąd oparł wyrok w zaskarżonej części oraz niewskazania przepisów prawa, które Sąd zastosował w zakresie ustalenia bezskuteczności doręczenia pozwanemu wypowiedzenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu;

6. art. 504 §1 k.p.c. – przez nie odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 7 grudnia 2012 r., pomimo tego, że został on złożony po upływie terminu.

W konkluzji do tak sprecyzowanych zarzutów wnosił:

1. na podstawie art. 380 k.p.c. o rozpoznanie postanowienia Sądu I instancji wydanego na rozprawie w dniu 15 października 2014 r. o oddaleniu wniosku pozwanego o przywrócenie terminu i uznaniu sprzeciwu od nakazu zapłaty za wniesiony w terminie, a w konsekwencji wnosił o zmianę wskazanego postanowienia Sądu Rejonowego przez odrzucenie wniosku pozwanego o przywrócenie terminu i odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty, a także

2. o zmianę wyroku w zaskarżonej części wyroku przez zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 5.661,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 26 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz

3. o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych,

4. ewentualnie zaś wnosił o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu.

W odpowiedzi na apelację pozwany, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, wnosił o jej oddalenie w całości i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Na rozprawie apelacyjnej z dnia 17 kwietnia 2015 r. pełnomocnik powoda popierał apelację i wnosił o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, natomiast pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie apelacji, zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego i oddalenie wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest w przeważającej części zasadna.

Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy przyjął je za własne bez potrzeby ich ponownego przytaczania, choć nie podzielił oceny prawnej dokonanej przez Sąd Rejonowy odnośnie do braku podstaw prawnych do uwzględnienia roszczenia powoda w zakresie w jakim zostało ono oddalone.

W pierwszej kolejności koniecznym jest jednak odniesienie się do sformułowanych przez apelanta zarzutów naruszenia przepisów postępowania, albowiem wnioski w tym zakresie ze swojej istoty determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych.

W apelacji skarżący podnosił m.in. zarzuty naruszenia art. 168 § 1 i art. 169 § 2 k.p.c. a także naruszenia art. 504 § 1 k.p.c. przez bezpodstawne uznanie Sądu pierwszej instancji, że pozwany nie uchybił terminowi do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, w konsekwencji czego Sąd ten nie odrzucił sprzeciwu pomimo wniesienia go po terminie, z którymi korespondował też zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez to, że Sąd Rejonowy dokonał dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego oraz dokonał oceny zebranego materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego polegający na uznaniu, że pozwany nie miał możliwości odebrania korespondencji kierowanej na adres w Polsce w okresie od 3 grudnia 2012 r. do 21 stycznia 2013 r., przez co nie miał też możliwości odebrania wydanego w sprawie nakazu zapłaty, podczas, gdy pozwany przebywając przez część roku za granicą i działając z należytą starannością, powinien wskazać adres do doręczeń w kraju, a ponadto odbioru korespondencji dokonał dorosły domownik pozwanego.

W tym stanie rzeczy należy na wstępie rozważyć kwestię dopuszczalności kontroli przez Sąd Okręgowy postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 15 października 2014 r., oddalającego wniosek o przywrócenie pozwanemu terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z uwagi na to, że zdaniem Sądu pierwszej instancji pozwany dochował terminu do wniesienia sprzeciwu, co oznacza, że został on skutecznie wniesiony, czego konsekwencją było rozpoznanie sprawy merytorycznie. Zgodnie z treścią art. 380 k.p.c. Sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia Sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. W orzecznictwie sądowym nie budzi wątpliwości, iż postanowienie Sądu oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty może być skutecznie zwalczane w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu. Brak jest jakichkolwiek względów, dla których kontroli instancyjnej wymykałoby się natomiast postanowienie przywracające termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, czy też prowadzące do tożsamyh skutków – tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie – oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu oparte na uznaniu, że sprzeciw ów został wniesiony w terminie. W razie nieuzasadnionego przywrócenia terminu do dokonania powyższej czynności procesowej zachodzą wszak skutki równie daleko idące, co oddalenie wniosku o przywrócenie terminu ze względu na uznanie, że sprzeciw został wniesiony w terminie. Prowadzi to bowiem do błędnego przyjęcia, iż wydany w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty traci moc, a w konsekwencji do wyznaczenia rozprawy i rozpoznania sprawy w postępowaniu zwykłym. Postanowienie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym jako niezaskarżalne należy do kategorii postanowień, o których mowa w art. 380 k.p.c. Może być zatem rozpoznane przez Sąd drugiej instancji na skutek wniesionej apelacji od wydanego w sprawie wyroku. W takim wypadku zagadnienia dotyczące kontroli prawidłowości tego rodzaju postanowienia zostają przeniesione do postępowania apelacyjnego (tego rodzaju pogląd wyrażany już był w orzecznictwie Sądu Najwyższego zob. np. wyrok SN z 19.12.1973 r. II CR 827/73, OSP 1975/12/268).

Tym niemniej analizowane obecnie zarzuty nie zasługują, w ocenie Sądu II instancji, na uwzględnienie już z tej tylko przyczyny, iż powód, którego zresztą przez cały czas reprezentował profesjonalnych pełnomocnik, nie zgłosił w toku postępowania pierwszoinstancyjnego zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. do protokołu rozprawy z 15 października 2014 r. Zważyć należy, że stosownie do dyspozycji powołanego przepisu strona, która nie wniosła o wpisanie do protokołu zastrzeżenia o uchybieniu przepisom postępowania, traci prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie Sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Termin do złożenia tego rodzaju zastrzeżenia dla stron obecnych na posiedzeniu kończy się wraz z jego zakończeniem, dla nieobecnych zaś - kończy się z zakończeniem najbliższego posiedzenia (czyli pierwszego po posiedzeniu, którego dotyczy zastrzeżenie). Oceniając czy brak zgłoszenia zastrzeżenia przez stronę powodową do protokołu rozprawy naruszenia art. 504 k.p.c. przez Sąd Rejonowy dotyczy przepisu postępowania, którego naruszenie Sąd powinien wziąć pod uwagę z urzędu, Sąd Okręgowy zważył w pierwszym rzędzie, że kontynuowanie postępowania dotyczy jednego powództwa i związane jest z utratą mocy przez nakaz zapłaty, skoro nie doszło do odrzucenia sprzeciwu. W takiej sytuacji strony nie są pozbawione możliwości kontroli skuteczności wniesienia tego środka zaskarżenia, bo powód ma prawo zgłoszenia żądania o odrzucenie sprzeciwu, a pozwany do zaskarżenia wydanego w tym przedmiocie postanowienia. Wobec tego rozważanie skuteczności wniesienia sprzeciwu na etapie postępowania apelacyjnego byłoby dopuszczalne jedynie na skutek inicjatywy strony skarżącej, wyrażonej przez zgłoszenie odpowiedniego zarzutu naruszenia prawa procesowego, ponieważ nie zachodzi nieważność postępowania.

Reasumując - co prawda skarżący mógł w apelacji podnieść analizowany zarzut, ale utracił prawną możliwość zakwestionowania prawidłowości postępowania Sądu pierwszej instancji w zakresie przyjęcia sprzeciwu jako wniesionego w terminie, albowiem ani nie wypełnił obowiązku zgłoszenia zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., ani też nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił zastrzeżenia bez swojej winy. Merytoryczna ocena zasadności postanowienia sądu oddalającego wniosek strony pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu z tego względu, że sprzeciw został wniesiony z zachowaniem terminu w ramach zarzutu naruszenia przepisów postępowania jest możliwa jedynie przy zachowaniu przez skarżącego wymogu zgłoszenia zastrzeżenia o uchybieniu przez Sąd przepisom postępowania, zgodnie z treścią art. 162 k.p.c. Stąd też jedynie na marginesie można wskazać, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy w sposób konkretny wskazał na motywy, którymi kierował się oddalając wskazany wyżej wniosek. Sąd Okręgowy w całości przy tym podzielił argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w zakresie skuteczności doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty z dnia 7 grudnia 2012 r. i rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia sprzeciwu. Sąd II instancji zważył w szczególności, że mieszkanie w rozumieniu art. 135 § 1 k.p.c., art. 138 § 1 k.p.c. i 139 § 1 k.p.c. oznacza pomieszczenie, lokal lub dom, w którym adresat rzeczywiście mieszka, a więc użytkuje je i zazwyczaj w nim nocuje i do którego regularnie wraca, chociażby pobyt w nim miał charakter jedynie przejściowy. Wbrew wywiadowi apelującego Sąd Rejonowy trafnie uznał, że pozwany przedstawił przekonujące dowody (potwierdzenie zameldowania w B. k. 32, 79 i kopię niemieckiego prawa jazdy k. 33, 80-81) oraz złożył na rozprawie korespondującą z nimi, logiczną, konsekwentną i spójną zeznania na okoliczność, że w okresie od 3 grudnia 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. nie zamieszkiwał pod wskazanym przez powoda w pozwie adresem przy ul. (...) w Ł., ponieważ w tym czasie wyjechał z Polski do Niemiec, gdzie zresztą mieszka razem z żoną od 2003 r., albowiem posiada w B. swoje mieszkanie i ma tam stałe zameldowanie, a nadto przez większą część roku (ok. 3/4) przebywa w Niemczech ponieważ tam pracuje, w Polsce zaś prowadzi działalność gospodarczą. Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., w zakresie błędnego ustalenia podstawy faktycznej jest w analizowanym zakresie nietrafny, przede wszystkim dlatego, że skuteczność jego postawienie nie może sprowadzać się do polemiki, lecz wymaga od skarżącego wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, albowiem jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Strona apelująca może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że sąd naruszył ustanowione w art. 233 §1 k.p.c. zasady oceny wiarygodności oraz mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. postanowienie SN z 14.01.2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8/139 oraz wyrok SN z 7.01.2005 r., IV CK 387/04, Lex nr 1771263). Przepis art. 233 §1 k.p.c. reguluje jedynie kwestię oceny wiarygodności i mocy dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów, a nie poczynionych ustaleń faktycznych, czy wyprowadzonych z materiału dowodowego wniosków. Uchybienia w tym zakresie winny

się skonkretyzować w zarzucie sprzeczności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym. Dodać należy, że ocena Sądu nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów, jeżeli z zebranego materiału dowodowego wyprowadza on wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, bo takie działanie mieści się w przyznanych mu kompetencjach swobodnego uznania, którą z możliwych wersji przyjmuje za prawdziwą. Tym samym nawet jeżeli na podstawie zebranego materiału dowodowego można wywnioskować inną wersję wydarzeń, zgodną z twierdzeniem skarżącego, ale jednocześnie wersji przyjętej przez Sąd I instancji nie można zarzucić rażącego naruszenia szeroko pojętych reguł inferencyjnych, to stanowisko skarżącego będzie stanowić tylko i wyłącznie polemikę ze słusznymi i prawidłowymi ustaleniami Sądu (tak wyrok SA w Krakowie z 5.09.2012 r., I ACa 737/12, LEX nr 1223204). Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, przy dokonywaniu opisanych wyżej ustaleń nie zostały przekroczone granice swobodnej oceny dowodów albowiem na podstawie dowodów w postaci zaoferowanych dokumentów i korelujących z nimi zeznań pozwanego /k.90-91/, które nie zawierają wewnętrznej sprzeczności i są przy tym w pełni spójne z treścią składanych przez pozwanego pism procesowych, w których wnosząc o przywrócenie terminu do wniesienia nakazu konsekwentnie od samego początku przytaczał te same okoliczności na uzasadnienie swego wniosku /k. 27-29, 75-77/, Sąd Rejonowy wyprowadził prawidłowe wnioski zgodne z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy ogólnej. Reasumując - ustalenia Sądu pierwszej instancji w analizowanym obecnie zakresie zostały dokładnie opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, miały silne oparcie w dowodach złożonym przez stronę pozwaną, nie zostały skutecznie zakwestionowane w apelacji i w zasadzie w całości zostały przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia o ich zasadności. Powyższe wyklucza skuteczność dokonanego w trybie art. 135 § 1 k.p.c. doręczenia nakazu zapłaty, przy czym należy podkreślić, że nie ma tu zastosowania art. 136 § 2 k.p.c. skoro było to pierwsze doręczenie w niniejszej sprawie. Bez znaczenia jest przy tym to, że pozwany jest również zameldowany w innym miejscu, tj. w Polsce. Z tego względu Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że nie może być uznane za skuteczne także doręczenie w trybie art. 139 § 1 k.p.c. poprzez podwójne awizowanie niepodjętej przez uczestnika przesyłki. Nie rozpoczął się zatem bieg terminu do wniesienia sprzeciwu przez pozwanego. Trafnie tym samym Sąd Rejonowy konkludował, że odpis orzeczenia został skutecznie doręczony pozwanemu dopiero w sekretariacie sądu w dniu 19 lutego 2014r. (k. 25), stąd wniesiony w dniu 20 lutego 2014 r. za pośrednictwem poczty (k. 44) sprzeciw został złożony w ustawowym terminie wynikającym z art. 502 §1 k.p.c., a przez to - z uwagi na treść art. 168 §1 k.p.c. - brak było podstaw do żądania przywrócenia terminu i sprawa jako taka, również zdaniem Sądu drugiej instancji, podlegała merytorycznemu rozpoznaniu przez Sąd I instancji.

Z tych wszystkich względów zarzuty apelacyjne naruszenia art. 168 § 1 i art. 169 § 2 k.p.c. a także naruszenia art. art. 233 § 1 k.p.c. i naruszenia 504 § 1 k.p.c. nie mogły odnieść zamierzonego przez apelanta skutku. Wobec tego w części w jakiej skarżący domagał się oddalenia wniosku pozwanego o przywrócenie terminu i uznania wniesienia w dniu 20 lutego 2014 r. sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 7 grudnia 2012 r. z przekroczeniem ustawowego terminu, czego konsekwencją miała być zmiana postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 15 października 2014 r. przez odrzucenie wniosku pozwanego o przywrócenie terminu i odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty, apelacja podlegała oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w punkcie 2 wyroku.

Przechodząc do oceny apelacji w zakresie w jakim jej zarzuty zostały skierowane przeciwko merytorycznemu rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego w zaskarżonym pkt. 3 wyroku, należy stwierdzić, że strona apelująca zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c., art. 232 § 1 k.p.c. i art. 232 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 328 § 2 k.p.c.

Za bezzasadny uznaje Sąd Okręgowy zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., albowiem nie ma żadnych podstaw, by dowodom w postaci dokumentów w oparciu o które Sąd Rejonowy ustalił okoliczności faktyczne sprawy odmówić wiarygodności – nie wskazuje ich zresztą także powód, w szczególności zaś nie wskazuje, które z faktów miałyby przez tenże Sąd zostać ustalone błędnie i dlaczego oraz jak w takim razie jego zdaniem przedstawia się rzeczywisty stan rzeczy. Należy podkreślić, że zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów musi zostać wnikliwie umotywowany. Skarżący powinien wskazać, jakie dowody zostały ocenione bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a także z jakich przyczyn ocena dokonana przez Sąd orzekający pozostaje w sprzeczności np. z zasadami doświadczenia życiowego lub logicznego rozumowania – tego natomiast apelujący nie uczynił. Uzasadnienie

omawianego zarzutu wskazuje zresztą, że w istocie skarżący nie kwestionuje ustaleń faktycznych (czyli stwierdzeń Sądu, co do określonych zdarzeń mających miejsce w przeszłości), lecz wnioski, do jakich doszedł Sąd stosując normę prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego. Zdaniem skarżącego naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. miałyby bowiem polegać na wadliwym „uznaniu, że pozwany udowodnił, że powiadomił powoda o zmianie miejsca zamieszkania przed doręczeniem mu wypowiedzenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, dokonał aktualizacji danych adresowych przed doręczeniem mu oświadczenia o w/w wypowiedzeniu, przez co nie miał możliwości zapoznania się z treścią oświadczenia woli strony powodowej” co w rzeczywistości sprowadza się do zakwestionowania prawidłowości zastosowania powołanych w apelacji przepisów prawa materialnego. Analizowana podstawa naruszenia przepisów postępowania nie została zatem w apelacji prawidłowo skonstruowana. Naruszenie art. 233 § 1 i 2 k.p.c., wyrażającego zasadę, według której Sąd ocenia dowody, nie może być wykazywane - jak uczyniono w apelacji - stwierdzeniem, że Sąd pierwszej instancji w istocie popełnił błędy w zakresie subsumcji, bo zarzuty tego rodzaju mogą stanowić uzasadnienie naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego, które zresztą apelant przytoczył i które będą przedmiotem dalszych rozważań Sądu Okręgowego. Dodać należy, że pominięcie przez Sąd pierwszej instancji zeznań świadków K. H. i E. R. nie ma wpływu na prawidłowość ustalonych okoliczności, ponieważ okoliczności, o których wymienieni świadkowie zeznali były pomiędzy i tak bezsporne, natomiast istotne było czy na podstawie poprawnie ustalonych faktów Sąd prawidłowo dokonał ich subsumcji stosując właściwe przepisy prawa materialnego. Przyjmując, że wbrew zarzutom powoda ocena dowodów zgromadzonych w sprawie dokonana została w granicach zakreślonych treścią art. 233 § 1 k.p.c., Sąd II instancji stwierdza, że Sąd Rejonowy w oparciu o należycie zebrany materiał prawidłowo ustalił podstawę faktyczną rozstrzygnięcia – stąd też Sąd Okręgowy ustalenia te podziela i przyjmuje za własne.

Jako chybiony należy ocenić też zarzut naruszenia art. 232§ 1 k.p.c. i art. 232 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. Zgodnie bowiem z przepisem art. 232§ 1 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Przepis art. 232 k.p.c. zawiera dwa zadania. Apelujący wymieniając przepis art. 232 k.p.c. nie zaznaczył, które zdanie tego przepisu objęte jest omawianymi w tym miejscu zarzutami, natomiast wskazał jego § 1, mimo iż nie zawiera on takiej jednostki redakcyjnej, ale uzasadniając jego naruszenie podnosił, że powód dowiódł okoliczności, z których wywiódł skutki prawne, tj. doręczenie wypowiedzenia opłaty rocznej, a także, że nie słusznie Sąd Rejonowy przerzucił na stronę powodową ciężar wykazania, iż pozwany nie zapoznał się z jego treścią. Przyjąć należy zatem, że apelującemu chodziło o naruszenie art. 232 zd. 1 k.p.c. Wyjaśnić więc należy, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sąd nie może dopuścić się obrazy art. 232 zd. 1 k.p.c., ponieważ przepis ten odnosi się do obowiązków stron, a nie do czynności sądu. Zgodnie z utrwalonymi w orzecnictwie poglądem przepis ten wskazuje na ciężar dowodu w znaczeniu procesowym, czyli obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony, nie stanowi natomiast podstawy wyrokowania sądu i nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez Sąd rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego: - z dnia 15 lutego 2008 r., I CSK 426/07; - z dnia 7 listopada 2007 roku, II CSK 293/07; - z dnia 22 maja 2003 roku, II CK 367/02).

Reasumując tę część rozważań - kwestia naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c. dotyczyła w rzeczywistości właściwego zastosowania przepisów prawa materialnego, nie zaś przepisów procesowych, a ponieważ Sąd II instancji jest również sądem merytorycznie rozpoznającym i rozstrzygającym sprawę i z urzędu ocenia poprawność zastosowania prawa materialnego przez Sąd I instancji, należało ocenić, czy w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy istniały podstawy do uwzględnienia roszczenia powoda także w części w jakiej zostało ono oddalone, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Najpierw jednak należy stwierdzić, że w ocenie Sądu II instancji chybionym okazał się zarzut naruszenia art. 328 § 1 k.p.c. co do tego, że Sąd Rejonowy nie wskazał podstawy prawnej rozstrzygnięcia o oddalonych częściach roszczenia oraz uznania bezskuteczności doręczenia pozwanemu wypowiedzenia. W tym zakresie analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że na to, iż rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zostało oparte na treści art. 61 §1 zd.1 k.c., z którego wywiódł, że warunkiem dla uwzględnienia oddalonych części było skuteczne doręczenie, czyli wysłanie na właściwy adres, wypowiedzenia opłaty rocznej przez powoda, bo to przesądzało czy można było przyjąć, iż pozwany miał możliwość zapoznania się treścią tego oświadczenia. Inną rzeczą jest, czy Sąd ten prawidłowo

zastosował właściwą podstawę prawną do oceny w/w kwestii oraz czy dokonał prawidłowej subsumcji orzekając jak w zaskarżonym pkt 3 wyroku.

Ma bowiem rację powód zarzucając w apelacji, że Sąd pierwszej instancji naruszył art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, naruszył art. 41 § 1 k.p.a. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami a także naruszył art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, poprzez niewłaściwe przyjęcie, że nie doszło do zaktualizowania opłaty rocznej, ponieważ pozwany dopełnił obowiązku zaktualizowania swoich danych adresowych, a powód wysyłając na nieaktualny adres wypowiedzenie dotychczasowej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego doprowadził do tego, że nie zostało ono skutecznie doręczone pozwanemu, przez co nie miał on możliwości zapoznania się z oświadczeniem woli apelującego. W istocie kluczową kwestią na gruncie badanej sprawy pozostała ocena prawna tego, czy powód skutecznie doręczył pozwanemu wypowiedzenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego kierując pismo z dnia 26 kwietnia 2011 r. z tym oświadczeniem na adres ul. (...) K..

W tym miejscu należy przypomnieć, że znowelizowany ustawą z 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 187. poz. 1110) przepis art. 77 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi, iż wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Zasady ustalenia tej opłaty reguluje przepis 152-154 w/w ustawy oraz przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21.09.2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzenia operatu szacunkowego (DZ. U Nr 207, poz.2109 ze zm.).

Warunki, jakim odpowiadać powinna aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, wynikają z treści art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z tymże przepisem, właściwy organ zamierzający zaktualizować opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej powinien wypowiedzieć na piśmie wysokość dotychczasowej opłaty, do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego, przesyłając równocześnie ofertę przyjęcia jej nowej wysokości. W wypowiedzeniu należy wskazać sposób obliczenia nowej wysokości opłaty i pouczyć użytkownika wieczystego o sposobie zakwestionowania wypowiedzenia. Do wypowiedzenia dołącza się informację o wartości nieruchomości, o której mowa w art. 77 ust. 3, oraz o miejscu, w którym można zapoznać się z operatem szacunkowym. Do doręczenia wypowiedzenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego sporządzone w niniejszej sprawie przez stronę powodową wypowiedzenie wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntu spełnia wszelkie wymogi wynikające z art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wysłane przez powoda do pozwanego pismo z przedmiotowym wypowiedzeniem opłaty na adres ul. (...) K., tj. na adres wskazany w umowie sprzedaży użytkowania wieczystego, nie było pierwszym pismem w sprawie przedmiotowej opłaty wobec czego znajduje zastosowanie art. 41 § 1 i 2 k.p.a., stanowiący, że w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu, w tym adresu elektronicznego, w razie zaś zaniedbania tego obowiązku ustanawiający rygor uznania doręczenia pisma pod dotychczasowym adresem za prawnie skuteczne. Zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że powód dokonał weryfikacji danych adresowych pozwanego z umowy w oparciu o wypis z rejestru gruntów z dnia 24.01.2011 r. i opierając się na nim prawidłowo zaadresował, w uznaniu Sądu II instancji, skierowane do strony pozwanej pismo z wypowiedzeniem z dnia 26.04.2011 r. Należy podkreślić, że pozwany dochował obowiązku z art. 41 § 1 i 2 k.p.a. i powiadomił powoda o właściwym adresie do doręczeń dopiero 6.02.2012 r. Z zalegających pism w aktach sprawy wynika, że przed datą 6.02.2012 r. pozwany prowadził z powodem korespondencję posługując się różnymi adresami, ale niewątpliwie oficjalnie nie poinformował powoda o zmianie aktualnego adresu do doręczeń. Zaniechanie wykonania tego obowiązku przez pozwanego w realiach badanej sprawy ma tym większe znaczenie, że pozwany dysponował czterema różnymi adresami, jedynie przez część roku przebywa w Polsce i powinien wykazać należyłą dbałość w prowadzeniu swoich spraw. Skoro zaś pozwany nie powiadomił powoda w sposób formalny zgodnie z ciążącą na nim z mocy samego prawa powinnością o zmianie adresu, przeto musiał liczyć się ze skutkami jakie prawo wiąże z takim zachowaniem. Tym samym powód udowodnił, że wysyłając wypowiedzenie opłaty rocznej z 26.04.2011 r. na znany mu oficjalnie bo figurujący w rejestrze gruntów jako aktualny adres pozwanego ul. (...) K., który był zgodne z adresem z umowy, prawidłowo doręczył pisemne oświadczenie woli w tym przedmiocie

pozwanemu, co wynika wprost z mocy art. 41 § 1 k.p.a. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, które takiemu doręczeniu przyznają walor skuteczności, a zatem wypowiedzenie opłaty rocznej doszło do adresata w sposób wymagany art. 61 §1 k.c. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z normą prawną wynikającą z przepisów art. 61 §1 k.c. w zw. z art. 78 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Przepis art. 61 k.c. nie wymaga przy tym, aby adresat faktycznie zapoznał się z treścią oświadczenia natomiast decydujący charakter ma sama możliwość zapoznania się z nim. Tym samym apelacja w zakresie w jakim skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego rozstrzygnięciu o jakim mowa w pkt 3 kwestionowanego wyroku okazała się w pełni zasadna, albowiem powód wykazał, że wypowiedzenie opłaty rocznej z 26 kwietnia 2011 r. jest skuteczne, przez co aktualna opłata wynosi 7.983,78 zł. Skoro zaś powód skutecznie cofnął pozew w zakresie kwoty 2.322,21 zł ze zrzeczeniem się roszczenia w tej części, co skutkowało umorzeniem postępowania w tym zakresie o czym Sąd Rejonowy orzekł w niezaskarżonym pkt 2 wyroku z dnia 27 października 2014 r., przeto pozostała kwota jaką pozwany winien był zapłacić tytułem aktualnej opłaty rocznej to 5.661,57 zł. Ponadto pozwany uiścił opłatę za użytkowanie wieczyste za 2012 r. w kwocie 3.522,21 zł dopiero w dniu 26.02.2013 r., co oznacza, że uchybił terminowi płatności co do kwoty 4.461,57 zł jaki wynika z art. 71 ustawy o gospodarce nieruchomościami, tj. do dnia 31 marca 2012 r., a tym samym z mocy art. 481§ 1 i 2 k.c. zasadnym było również roszczenie odsetkowe od zaległej kwoty 4.461,57 zł od dnia 1 kwietnia 2012 r. Powyższe musiało skutkować z uwagi na treść w/w przepisów prawa materialnego oraz na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczeniem Sądu Okręgowego w punkcie 1 wyroku o zmianie zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że w punkcie 3 skarżonego wyroku należało zasądzić od M. Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Starosty (...) kwotę 5.661,57 zł razem z w/w ustawowymi odsetkami od kwoty 4.461,57 zł od dnia 1 kwietnia 2012 r. oraz należało uchylić punkt 4 tego wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 2 k.p.c. Na zasądzoną kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika, w kwocie 600 zł ustalone stosownie do przepisu § 6 pkt 4 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).